

ФАРМАКОГЕНОМИКА И ТРАНСПЛАНТАЦИЯ: ПЪТ КЪМ ПЕРСОНАЛИЗИРАНА ТЕРАПИЯ

Елисавета Наумова

¹Клиника по клинична имунология с банка за стволови клетки, УМБАЛ „Александровска“, София

²Катедра по клинична имунология, Медицински факултет, Медицински Университет, София

Въпреки значителния напредък на хирургичните техники, тъканното типизиране и грижите за пациентите, по-голямата част от напредъка в трансплантацията на органи до голяма степен се дължи на признатото значение на имunosупресивната терапия. Иmunosупресивните лекарства подобряват резултатите от трансплантацията чрез намаляване на реакциите на отхвърляне и индуцирането на толеранс. Въпреки че се извършва терапевтичен лекарствен мониторинг, все още е трудно да се предскаже реакцията на отделния пациент към фармакологична имunosупресия. Поради това продължават да се изследват допълнителни биомаркери, за да се персонализира имunosупресивната терапия. Генетичните фактори се считат за отговорни за част от фармакокинетичната вариабилност. Иmunosупресивните лекарства имат тесен терапевтичен обхват и голяма вариабилност на интер- и интра-индивидуалния отговор, което повиши необходимостта от фармакогенетични изследвания, най-вече по отношение на връзката им доза-концентрация, но също така и относно протеините, участващи в тяхната фармакодинамика.

Ще бъде направен преглед на литературните данни за фармакогеномиката на имunosупресорите, прилагани при трансплантация на органи. Ще представим и нашите резултати върху полиморфизми в гените, свързани с лекарствения метаболизъм на инхибиторите на калциневрина - циклоспорин и такролимус, при пациенти с бъбречна трансплантация. Изследването на фармакогенетични варианти с функционални ефекти, като важен компонент в мониторинга след трансплантация за постигане на оптимална и персонализирана имunosупресия, също ще се дискутира.

Благодарности: Тази работа е частично подкрепена с грант ДН13/13-20.12.2017г., МОН, България